

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Starosty [...]

przy uczestnictwie Miasta M., M.K., Z.S. i J.S.

o zasiedzenie nieruchomości,

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym

w dniu 13 października 2006 r.,

zażalenia uczestników Z.S. i J.S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 16 maja 2006 r., sygn. akt [...] - w przedmiocie odrzucenia wniosku,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 maja 2006 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił jako spóźniony, wniosek uczestników postępowania Z.S. i J.S. o doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem tego Sądu z dnia 7 lutego 2006 r., po uprzednim oddaleniu ich wniosku o przywrócenie terminu do dokonania tej czynności.

Sąd Okręgowy uznał, że nie ma podstaw z art. 168 § 1 k.p.c. do przywrócenia terminu, bowiem jego uchybienie nie było nie zawinione przez uczestników. Ustalił, że uczestnicy ci wstąpili do postępowania już na etapie odwoławczym przed Sądem Okręgowym, który rozpoznawał apelację uczestnika postępowania M.K. od postanowienia Sądu pierwszej instancji stwierdzającego, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 1985 r. własność nieruchomości składającej się z działek nr 207/1 i 207/2 położonej w M. Wprawdzie na rozprawie apelacyjnej Sąd Okręgowy błędnie pouczył działających bez adwokata uczestników Z.S. i Z.S., że w stosunku do nich postanowienie Sądu pierwszej instancji uprawomocniło się, wobec czego nie przysługuje im w sprawie już żaden środek odwoławczy, jednak skoro nie pouczył ich, że nie mogą składać wniosku o doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem Sądu drugiej instancji, to nie można uznać, zdaniem Sądu, że nie złożenie przez nich w terminie tego wniosku wynikało z błędnego pouczenia Sądu. Wynikało ono, w ocenie Sądu, z błędnego zrozumienia przez uczestników informacji Sądu, co nie uzasadnia przywrócenia terminu i prowadzi do odrzucenia wniosku o doręczenie odpisu postanowienia z uzasadnieniem jako spóźnionego (art. 387 § 3 k.p.c. w zw. z art. 328 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu wniosku o doręczenie odpisu postanowienia Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, pełnomocnik skarżących, zarzucając naruszenie art. 168 § 1 k.p.c., zakwestionował ocenę Sądu Okręgowego o zawinionym przez uczestników nie złożeniu wniosku w terminie i braku podstaw do przywrócenia terminu do jego złożenia.

Wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z uwagi na to, że niezaskarżalne postanowienie o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem miało bezpośredni wpływ na odrzucenie wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, jako spóźnionego, a więc miało wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 380 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. rozpoznając zażalenie na to postanowienie ocenia zasadność postanowienia o odmowie przywrócenia terminu. Wprawdzie skarżący nie złożył wprost wniosku w tym przedmiocie, jak wymaga art. 380 k.p.c., jednak jego wola jest w tym względzie oczywista, skoro zażalenie ogranicza się do kwestionowania oceny Sądu Okręgowego o braku podstaw do przywrócenia terminu.

Zażalenie jest uzasadnione. Powszechnie przyjmuje się, że błędne pouczenie przez Sąd strony działającej bez zawodowego pełnomocnika o jej sytuacji procesowej i przysługujących środkach procesowych, jeżeli doprowadziło do uchybienia terminu do dokonania czynności procesowej, stanowi podstawę do przywrócenia terminu, bowiem uchybienie terminu z tej przyczyny, należy uznać za niezawinione przez stronę, w rozumieniu art. 168 § 1 k.p.c.

Taka sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie. To bowiem błędna informacja Sądu, a nie jej błędne zrozumienie przez uczestników, spowodowała nie złożenie przez nich wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia Sądu drugiej instancji z uzasadnieniem. Wbrew ocenie Sądu Okręgowego, nie ma znaczenia, że pouczenie Sądu nie obejmowało informacji, iż uczestnicy nie mogą skutecznie złożyć takiego wniosku, skoro jednoznacznie wskazywało na oczywistą niecelowość jego składania wobec stwierdzenia, że uczestnikom nie przysługują jakiegokolwiek środki zaskarżenia. Taka informacja Sądu uzasadniała podjęcie przez uczestników decyzji o nie składaniu wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, skoro wniosek taki jest warunkiem zaskarżenia orzeczenia, a według błędnej informacji Sądu, żaden środek zaskarżenia uczestnikom nie przysługiwał. Była to w tych warunkach decyzja racjonalna, wynikająca z błędnej informacji Sądu, a nie z błędnego jej zrozumienia przez uczestników. Nie złożenie w terminie wniosku o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem Sądu

odwoławczego było zatem nie zawinione przez uczestników postępowania, co zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. uzasadniało przywrócenie im terminu do dokonania tej czynności.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁶, w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 380 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.